

Förorenade områden - vad görs?

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Vad är problemet?

Sedan industrialismen har människan gjort sig av med restprodukter på enklaste sätt - ut i vattendrag eller dumpat avfall bakom huset. Därför kan tusentals platser i Östergötland vara förorenade och hota både hälsan och miljön. Och vad värre är, föroreningarna ligger inte still utan sipprar sakta vidare ut i grundvatten och vattendrag. Dricksvattnet påverkas och föroreningar tas upp i växter och djur. Mänsklig aktivitet ökar spridningen av föroreningar, t.ex. när bostäder byggs, ledningar grävs och strandrensor muddras.

"Ett förorenat område är en deponi, markområde, grundvatten, sediment eller byggnad som innehåller förhöjda halter av främmande ämnen"

Vad görs åt problemet?

Målet är att åtgärda de områden som utgör störst miljö- och hälsorisk, men först måste vi veta vilka de är. Länsstyrelsen Östergötland har därför sedan många år arbetat med att ta fram ett kunskapsunderlag, där det framgår vilka platser som kan vara förorenade och i vilken grad de bedöms vara en risk. Underlaget utgör en prioriteringsgrund för det fortsatta arbetet. Även kommunerna och andra myndigheter hjälper till i detta arbete.

Nytta med arbetet

- Bostäder byggs inte på förorenad mark
- Bättre skydd av grundvatten och övrig miljö
- Människors hälsa förbättras
- Mindre förseningar och oväntade kostnader
- Planering för sanering av förorenade markområden underlättas

Steg 1 Identifiering

Ett första steg är att identifiera de områden där föroreningar kan finnas. Uppgifterna sammanställs och lagras i en nationell databas. Arbetet utförs enligt Naturvårdsverkets metodik för inventering av förorenade områden.

Exempel på branscher som identifieras

- Kemtvättar
- Gruvavfall
- Sågverk
- Pappersbruk
- Verkstäder
- Betning av säd
- Bensinstationer
- Järnbruk
- Grafisk industri

Varifrån kommer uppgifterna?

- Arkiv
- Intervjuer
- Kartor
- Platsbesök
- Telefonkataloger
- Fotografier

Steg 2 Inventering

Inventeringen består av en fördjupad insamling av information. Arbetet resulterar i antingen en riskklass eller en branschklass.

Riskklassning

Området tilldelas en riskklass 1-4. Följande frågor sammanvägs i den samlade riskbedömningen för området:

- Vilka föroreningar kan finnas?
- I vilka halter, mängder och volymer?
- Hur kan föroreningarna spridas?
- Hur och hur ofta exponeras människor?
- Vilka naturvärden finns i området?

Branschklassning

När otillräckliga uppgifter finns tilldelas området en branschklass. Branschklassning är en gruppriskklassning som baseras på generella bedömningar utifrån vilken verksamhet som har funnits på platsen.

Vad innebär riskklasserna?

Det finns fyra riskklasser

RISKKLASS 1 - Mycket stor risk

Området är högt prioriterat för undersökning och åtgärd. Saknas ansvarig kan medel sökas hos Naturvårdsverket.

RISKKLASS 2 - Stor risk

Området är prioriterat och kan efter hand komma att bli föremål för undersökning och åtgärd.

RISKKLASS 3 - Måttlig risk

RISKKLASS 4 - Liten risk

Områdena är inte prioriterade för vidare åtgärd men vid grävarbeten, förändrad lokal- eller markanvändning kan undersökningar och ev. saneringar behöva utföras

Steg 3 Undersökning och sanering

Efter att inventeringen har utförts behöver en del områden undersökas och saneras. Det som framkommit vid inventeringen används vid undersökningen för att veta var proverna ska tas och vilka ämnen som ska analyseras.

Provtagning av markförorening

Undersökningar ger svar på frågorna om området är förorenat, vilka risker som finns och vilka åtgärder som behövs för att minska påverkan på hälsan och miljön

Vid en sanering eftersträvas att avlägsna föroreningarna så att miljö- och hälsoriskerna minimeras.

Denna information har tagits fram
inom ramen för EU-projektet:

Benchmarking on
Contaminated Sites

Kontakt

Databasen med uppgifter om förorenade
områden finns hos Länsstyrelsen

Har du frågor eller vill lämna uppgifter om
en plats kan du vända dig till oss som arbetar
med förorenade områden. Kontaktuppgifter
hittar du på Länsstyrelsens webbplats.

CENTRAL BALTIC
INTERREG IV A
PROGRAMME
2007-2013

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE

lansstyrelsen.se/ostergotland

Länsstyrelsen Östergötland
POSTADRESS 581 86 Linköping BESÖKSADRESS Östgötagatan 3
TELEFON 013-19 60 00 TELEFAX 013 - 10 13 81